

Miništranti v rímskokatolíckej Cirkvi

Branislav Krasnovský

12. mája 2021 ✝ Cirkev



Zdroj: cnstopstories

Miništrant je svetský služobník, ktorý pomáha kňazom počas bohoslužby. Miništranti nepôsobia len v rímskokatolíckej Cirkvi, ale aj v iných cirkvách a spoločenstvách. Latinské slovo *ministrare* sa prekladá ako slúžiť, miništrant počas Svätej omše pomáha kňazovi pri liturgických úkonoch. Úlohou miništrantov je aj pomáhať pri udeľovaní niektorých sviatostí, napríklad pri krste, či pri už spomenutom prijímaní Najsvätejšej Eucharistie.

V minulosti kládla rímskokatolícka Cirkev na miništrantov, ich výchovu a formovanie veľký dôraz, pretože predpokladala, že z radov miništrantov bude pochádzať aj veľa nových kňazov. V 60. rokoch 20. storočia sa formácia miništrantov čiastočne uvoľnila, čo súvisí aj s liturgickými zmenami a modernizáciou Cirkvi. Dodnes však existujú spolky a profesné združenia miništrantov, ktoré vydávajú a redigujú vlastné miništrantské časopisy. Počet časopisov ako aj profesných združení miništrantov sa však takisto od 60. rokov 20. storočia výrazne znížil.

K najznámejším miništrantom v minulosti patrili: **Sv. Tarzícius, Sv. Mikuláš z Myry, Sv. Dominik Savio, Sv. Stanislav Kostka, Sv. Alois Gonzaga, Sv. Jan Berchmans**, ktorí sú považovaní aj za patrónov miništrantov. Azda najznámejšími patrónmi miništrantov dnes sú **Sv. Dominik Savio** a **Sv. Tarzícius. Svätého Dominika Savia** netreba azda nikomu osobitne predstavovať, **Svätý Tarzícius** bol akolytom, ktorý nosieval počas prenasledovania kresťanov Eucharistiu uväzneným kresťanom. Pri jednej z ciest za uväznenými kresťanmi ho smrteľne zranila skupina výrastkov. Ťažko zraneného Tarzícia sa pokúsil zachrániť rímsky legionár – kresťan, ktorý išiel náhodou okolo a výrastkov odohnal, smrteľne zranenému Tarzíciovi však už pomôcť nedokázal. Postaral sa však o jeho telo, ako aj Eucharistiu, ktorú svätý Tarzícius niesol uväzneným kresťanom. Svätého Tarzícia začali uctievať ako patróna miništrantov už v 4. storočí, svätého Dominika Savia v 19. storočí.



Svätý Tarzícus

zdroj: sanlazarodebetania.wordpress.com

Väčšina miništrantov dnes miništruje približne do veku 20. rokov. V minulosti sa predpokladalo, že v tomto veku sa už mladý muž osamostatnil, založil si rodinu a pozornosť venoval starostlivosti o svoju rodinu a výchove potomstva. Mladí muži, ktorí sa rozhodli pre kňazský stav boli vo veku 20 rokov zase už v kňazských seminároch. Existujú však aj miništranti v staršom veku, sú však skôr výnimkou, známi miništranti v staršom veku pôsobia napríklad vo Vatikáne.

Miništranti počas slávania Svätej omše vykonávajú viaceré dôležité úlohy.

Miništrant - ceremoniár je hlavným miništrantom, ktorý má na starosti dodržiavanie ceremónií a dôstojný priebeh Svätej omše. Počas bohoslužby koordinuje osoby pri oltári, pred každou Svätou omšou by sa mal dôsledne pripraviť a takisto prípadne vykonať nácvik celého obradu. Môže ísť o laika alebo o duchovnú osobu, ktorá veľmi dobre pozná liturgiu daného rítu. Starší miništranti – ceremoniári často pôsobia v už spomenutom Vatikáne alebo v biskupských chrámoch.

Miništrant - lektor číta počas Svätej omše biblické texty (okrem Evanjelia). Môže spievať alebo čítať žalmy, recitovať *natifóny* z misálu.

Miništrant - akolyta môže rozprestierať na oltári *korporál*, pripraví kalich, pult s misálom, stará sa o mikrofón. Pomáha vyberať dary od veriacich, podáva kňazovi víno a vodu pred posvätením. Leje vodu na ruky kňaza a podáva mu *lavabo*. Pri transsubstanciácii patrí do jeho kompetencie aj zvonenie, odnáša kalich a bohoslužobné predmety. V mimoriadnych prípadoch, z poverenia kňaza a biskupa, môže podávať v niektorých prípadoch aj Najsvätejšiu Eucharistiu.

Miništrant - librista drží misál pri vstupnej modlitbe, záverečnej modlitbe a slávnostnom požehnaní.

Miništrant - kruciferár pri sprievodoch nesie Kríž medzi **miništrantmi - ceroferárm** so sviečkami, alebo za **miništrantom - turiferárom**. Po príchode k oltáru umiestni Kríž k blízkosti oltára alebo drží Kríž počas celej Bohoslužby.

Miništrant - ceroferár má na starosti sviečky, prináša sviečky k čítaniu Evanjelia. **Miništranti - ceroferári** môžu držať sviece aj pri podávaní Svätého prijímania, stoja vždy proti sebe.

Miništrant - turiferár obsluhuje kadidelnicu.

Miništrant - navikulár nesie lodku po boku **turiferára**.

Miništrant - komentátor vysvetľuje veriacim obrady a dáva im pokyny. Môže takisto čítať ohlášky na konci Svätej omše.

Špeciálnu skupinu miništrantov tvoria **miništranti v blízkosti biskupa**. **Miništrant - infulár** sa stará pri obradoch o mitru alebo solideo biskupa, **miništrant - baculifer** sa stará o biskupskú palicu, **miništrant - isigniár** sa stará o biskupské insígnie. **Miništrant asperferár** nesie vedľa žehnajúceho biskupa nádobku so svätenou vodou.

V dnešnej dobe rezonuje v spoločnosti téma miništrovania žien. Podľa tradičných katolíkov ide možno o akýsi predstupeň k sväteniu žien, kedy liberáli postupne a tzv. salámovou metódou zavádzajú spočiatku neakceptovateľné novoty do života katolíckej Cirkvi, podobne ako kedysi v 60. rokoch 20. storočia začali presadzovať podávanie Eucharistie na ruku. Prím v oblasti presadzovania miništrovania žien hrajú nemecké krajiny, kde najmä Nemecká biskupská konferencia presadzuje aj zmeny vo vzťahu k homosexuálnym párom a LGBT agende.

Až do II. vatikánskeho koncilu bolo miništrovanie výlučne mužskou záležitosťou a miništrovali chlapci, u ktorých sa predpokladala cirkevná kariéra. Násť však v súčasnosti dievčatá medzi miništrantmi už nie je nič výnimočné.

Cirkev zakazovala ženám službu pri oltári, dôkazom čoho je napríklad encyklika *Allatae sunt*, ktorú vydal pápež Benedikt XIV. v roku 1755. Kódex Kánonického práva z roku 1917 pripúšťal miništrovanie žien v kánone 813 § 2 len za predpokladu, že sa v cirkevnom spoločenstve nenachádzajú muži a ženy nesmeli pristupovať k oltáru. Po spomenutom II. vatikánskom koncile sa však v nemeckých farnostiach začali medzi miništrantmi objavovať takmer okamžite aj dievčatá. V roku 1970 Kongregácia pre bohoslužbu a sviatosti zakázala miništrovanie dievčat v inštrukcii *Liturgicae Instaurationes* (1970) a znova svoj postoj zopakovala v roku 1980 v inštrukcii *Inaestimabile donum*.

Zákaz miništrovania žien definitívne odstránilo nové vydanie Kódexu kánonického práva v roku 1983, v ktorom sa miništrovanie povoľovalo laickým osobám bez ďalšej špecifikácie. V roku 1994 Kongregácia pre bohoslužbu a sviatosti poslala predsedom biskupských konferencií okružný list, v ktorom sa už hovorí, že aj ženy môžu miništrovať. Zároveň sa však podčiarkuje, že formulácia v kľúčovom kánone 230 §2 má len charakter dovolenia a neplatí všeobecne. Je vecou príslušného diecézneho biskupa, ako rozhodne.

Teoreticky by teda mal formálny postup vyzeráť tak, že miestny farár požiada biskupa, aby povolil miništrovanie dievčat a je na biskupovi, či to povolí. V nemecky hovoriacich krajinách sa však dnes mnohí liberálni a modernistickí kňazi neunúvajú vôbec takéto žiadosti biskupovi predkladať a rozhodujú sami. Navyše, ak sa náhodou biskup voči takémuto prístupu ohradí, liberáli a modernisti spustia na biskupa mediálny hon a lynč (Podobný vývoj situácie poznáme aj v spomenutom prípade podávania Eucharistie na ruku, ktoré malo spočiatku takisto charakter dovolenia).



Dievčatá miništrantky, „motýl“ je neoficiálnym symbolom transvestitov (z nepeknej larvy sa oslobodí a stane sa krásnym motýľom)

zdroj: wikimedia commons

Dnes sa s liberálnymi biskupmi doslova roztrhlo vrece a pri duchovnom a pastoračnom modernistickom apetíte, napríklad viedenského arcibiskupa Schönborna, nemusí byť ďaleko doba, kedy v nemecky hovoriacej krajine začne miništrovať aj prvý transvestita, najmä ak dokáže tak „krásne spievať“ ako transvestita Conchita Wurst, ktorého už viedenský arcibiskup bežne do Dómu sv. Štefana (Stephansdom) púšťa a Schönbornove vyjadrenia, že *„Boh určite nechce, aby sa niekto cítil vylúčený, naopak, chce, aby bol každý prijatý a že v katedrále nemá byť nikto vnímaný ako hosť, pretože v katedrále sú všetci doma“* nepotrebujú ďalší komentár. Spomenutým Schönbornovým vyjadreniam už začali tleskať prví kresťanskí liberáli a modernisti, ktorí sú presvedčení, že oni sú tým „normálnym mainstreamovým prúdom v Cirkvi“ a transvestitov vnímajú ako duchovné oživenie farského spoločenstva vibrujúceho neutíchajúcou a roztancovanou láskou.

Medzi staršími biskupmi, ktorí odmietajú liberálne a modernistické predstavy, zostáva silný nesúhlas s miništrovaním dievčat. Miništrovať by mali chlapci, ktorí by mali byť formovaní k tomu, aby sa rozhodli pre cirkevnú dráhu. Miništrovanie dievčat môže byť podľa názorov starších a tradičných biskupov takisto jednou z príčin poklesu záujmu o kňazské povolanie.

Hlas starších biskupov, ktorí majú ešte tradičnú a normálnu formáciu bude však stále čoraz slabšie počuť. Postupne totiž odchádzajú do dôchodku, umierajú a ich počet sa znižuje. Liberáli a modernisti majú k miništrovaniu (a pravdepodobne v budúcnosti aj k sväteniu ženatých mužov či žien) iný postoj. Takže to, čo sa dnes zdá byť pre niektorých naivných katolíkov neprijateľnou utópiou, sa zajtra môže stať skutočnosťou.

URL adresa článku: <https://christianitas.sk/ministranti-v-rimskokatolickej-cirkvi/>